

DERDE NEDERLANDSCHE JAARBEURS
SECRETARIAAT : VREDENBURG, UTRECHT.

Ondergeteekende (firmanaam)

Woonplaats

Straat enz.

wenscht deel te nemen aan de Derde Nederlandsche Jaarbeurs van 24 Februari—8 Maart 1919
te Utrecht te houden met ¹⁾ en verzoekt toezending
van een gezegeld inschrijvingsbiljet.

Datum :

Handteekening of stempel :

¹⁾ In te vullen: aantal Monsterkamers, Tafelvlakte of open ruimte.

Bro 3430 p
3

**DERDE
NEDERLANDSCHE
JAARBEURS**
24 FEBRUARI - 8 MAART
1919
UTRECHT

BESCHERMVROUWE: H. M. DE KONINGIN

DERDE
NEDERLANDSCHE JAARBEURS
TE UTRECHT

24 FEBRUARI—8 MAART 1919

UITGAVE VAN HET SECRETARIAAT VAN DE »VEREENIGING
TOT HET HOUDEN VAN JAARBEURZEN IN NEDERLAND«
TE UTRECHT

Ien derde male richt de Raad van Beheer der „Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland” een oproep tot de **Nederlandsche Industrie** om deel te nemen aan een **nationale jaarbeurs**. Was de eerste beurs in 1917 nog slechts een proefneming, een eerste, door hare resultaten reeds verrassende poging om door middel van het voor Nederland nieuwe instituut de belangen der Nederlandsche industrie en van den handel te bevorderen: de **tweede** beurs, die in 1918 hetzelfde doel beoogde, kon door de grootte en den aard van haar succes, niet meer als een proefneming gelden, maar bewees ten volle — hetgeen door voormannen op staatkundig en economisch gebied voorspeld was — dat in het toekomstig economisch leven van Nederland het instituut der jaarbeurzen zich een **blijvende plaats** veroverd had.

De resultaten der Eerste Jaarbeurs mochten met eere worden genoemd en konden een vergelijking met de resultaten der tijdens den oorlog in het neutrale buitenland georganiseerde beurzen glansrijk doorstaan: zoowel het aantal deelnemers (**690**) als het aantal bezoekers (circa **110.000**) en het totaal-cijfer van de ter beurze afgesloten zaken (geschat op **f 10 miljoen**) hadden de destijds gekoesterde verwachtingen verre overtroffen. De resultaten der Tweede Jaarbeurs stelden evenwel die der Eerste nog verre in de schaduw: een verschijnsel, des te opmerkelijker, wanneer men bedenkt, dat de moeilijkheden voor de industrie en inzonderheid voor **deelneming der industrie aan jaarbeurzen** in den loop van het jaar 1917 enorm veel zwaarder waren geworden. Desniettenstaande **steeg** het aantal deelnemers van **690 tot 1062**, het aantal bezoekers van **110.000 tot minstens 200.000**, de oppervlakte der benodigde terreinen van **29000 M². tot 56000 M².** en de omzet van **f 10 miljoen tot minstens f 30 miljoen.**¹⁾

¹⁾ De vertrouwelijke enquête onder de deelnemers aan de Eerste Jaarbeurs bracht van 690 deelnemers 346 antwoorden binnen; de omzet dezer deelnemers bedroeg f 7 miljoen. De eveneens vertrouwelijke enquête onder de deelnemers der Tweede Jaarbeurs bracht van de 1062 deelnemers 545 antwoorden binnen, de omzet dier deelnemers bedroeg f 23½ miljoen.

Na afloop der Tweede Jaarbeurs leed het dan ook geen twijfel, dat zoowel de industrie als de handel **rekende** op de voorbereiding eener

DERDE NEDERLANDSCHE JAARBEURS

en zonder af te wachten, dat de inschrijving geopend zou worden, gaven reeds een groot aantal fabrikanten zich **tijdens** de tweede beurs voor deelneming aan de derde op. In overleg met den, door middel eener enquête gebleken, wensch van eene overgrootte meerderheid van deelnemers aan de tweede beurs, besloot het Algemeen Bestuur deze derde Nederlandsche Jaarbeurs te houden

TE UTRECHT VAN 24 FEBRUARI TOT 8 MAART 1919.

Met het volste vertrouwen richt de Raad van Beheer thans zijn oproep tot de Nederlandsche industriëlen om zich als deelnemer aan de Derde Jaarbeurs te laten inschrijven. De tijden zijn voor onze industrie ontegenzeggelijk moeilijk: gebrek aan grondstoffen en hulpmiddelen, onzekere toekomstmogelijkheden, een algemeene ontredde van het wereldverkeer, beperking der bedrijfsvrijheid en van het productievermogen, de bijna algeheele geslotenheid onzer grenzen — het zijn slechts enkele van de vele bezwaren, waarmede de binnenlandsche industrie bij haar zwaren strijd om het voortbestaan te kampen heeft. Maar tegenover deze beperktheid van **kunnen** staat een geweldige kracht van **willen** en de machtige drang van het economisch **moeten**. Levendig is het besef ontwaakt, dat op het **Nu** een **Later** volgt, dat, wil men niet als mensch en als volk in deze benarde tijden ondergaan, men over het donkere **Heden** heen den blik moet richten naar de **Toekomst**. De tijd, dien we thans beleven, is niet alleen een tijd van **strijd** maar hij moet tevens wezen een tijd van **voorbereiding** tot eene krachtige ontplooiing onzer nationale kracht na den oorlog. Van deze moedige weerbaarmaking onzer industrie waren de eerste Nederlandsche jaarbeursen — bij wier organisatie zich ook reeds belemmerende en remmende factoren voordeden — een energieke uiting en trots diep ingrijpende oorlogsinvloeden openbaarden zij zich als een voortreffelijk middel om bestaande industrieën tot uitbreiding, nieuwe bedrijven tot ontwikkeling te brengen, industrieelen en handelaren in nauwer en persoonlijker contact met elkander te brengen, op

vlugge wijze en met besparing van tijd en geld (dus van economisch kapitaal) zaken te doen en relaties aan te knopen, de oogen van het Nederlandsche publiek te openen voor wat op industrieel gebied in vroeger tijd aan de aandacht ontsnapte en allentwege het zeer levendig besef te wekken, dat we economisch niet alleen **rijker** zijn, maar dat we inzonderheid op industrieel gebied ook meer **kunnen**, dan we dachten en vermoedden.

De jaarbeursen in het buitenland, in de oorlogvoerende zoowel als in de neutrale landen, waardemeters als zij zijn van het nationaal productievermogen, geven een voorbeeld, waarbij Nederland telkenmale gunstig afstak, maar ook in het vervolg niet mag achterblijven. Evenals ten onzent heeft zich in Frankrijk, Engeland, Denemarken, Zweden en Zwitserland — om van de eeuwenoude Leipziger Messe nog te zwijgen — en nu onlangs weder in Italië en Oostenrijk-Hongarije de onmisbaarheid van jaarbeursen in oorlogstijd bewezen of doen gevoelen en heeft de industrie daàr zoowel als hier begrepen en door ervaring geleerd, welke groote **directe** en **indirecte** voordeelen er voor de nijverheid verbonden zijn aan het deelnemen, en het **telkens weer** deelnemen, aan jaarbeursen in eigen land.

Overtuigd, dat evenals de beide vorige jaarbeursen ook de **Derde Nederlandsche Jaarbeurs** de belangen der Nederlandsche industrie en van den Nederlandschen handel in hooge mate zal kunnen bevorderen en haar welslagen mitsdien beschouwd mag worden als een **groot nationaal belang**, waartoe eendrachtig door Nederland's industrieelen moet worden medegewerkt, richt de Raad van Beheer aan de Nederlandsche industrie dezen oproep.

De Raad van Beheer der »Vereeniging
tot het houden van Jaarbeursen
in Nederland«,

Mr. Dr. W. A. VAN ZIJST, Voorzitter
Mr. Dr. A. VAN DOORNINCK, } Onder-Voorzitters
Jhr. A. H. OP TEN NOORT, }
W. GRAADT VAN ROGGEN, Secretaris-Generaal
C. R. TH. Baron KRAYENHOFF
JOS. F. A. M. TEN BERG
Ir. M. H. DAMME
Ir. E. A. HAMBURGER
Mr. R. A. Baron VAN LYNDEN
J. C. RIJK Pzn.

De Derde Jaarbeurs nationaal.

Evenals de beide voorgaande jaarbeurzen zal ook weder de Derde Nederlandsche Jaarbeurs een **nationaal karakter** dragen, in dien zin, dat alleen ter verhandeling en uitstalling zullen worden toegelaten **Nederlandsche fabrikaten en producten**, waaronder verstaan worden fabrikaten en producten, die in Nederland of zijne Koloniën zijn vervaardigd of voortgebracht of aldaar eene bewerking hebben ondergaan, waardoor zij, naar het oordeel van den Raad van Beheer, redelijkerwijze tot Nederlandsche voortbrengselen kunnen gerekend worden.

Teneinde te voorkomen, dat buitenlandsche fabrikaten en producten in eenigerlei vorm op de Derde Jaarbeurs ter verhandeling zullen worden aangeboden, is door den Raad van Beheer een afzonderlijke COMMISSIE VAN ONDERZOEK ingesteld. Mocht bij den Raad van Beheer onzekerheid bestaan over de vraag of bepaalde fabrikaten en producten gerekend kunnen worden te zijn **Nederlandsche** fabrikaten en producten, zoo is de deelnemer verplicht, na vooraf ontvangen kennisgeving, aan deze commissie alle gewenschte nadere mondelinge of schriftelijke inlichtingen ter zake te verschaffen. Deze commissie blijft ook **tijdens** de jaarbeurs toezicht uitoefenen en houdt zich aanbevolen voor **tijds** opgave van aanwijzingen, klachten, opmerkingen, enz.

Tijdens de jaarbeurs zal zich in het secretariaatsgebouw op elk der terreinen een klachtenboek bevinden, waarin mededeelingen omtrent het ter beurze aanwezig zijn van niet-Nederlandsche fabrikaten en producten ter kennis van den Raad van Beheer kunnen worden gebracht. Eventuele klachten zullen onmiddellijk worden onderzocht.

Blijkt dat inderdaad buitenlandsche artikelen ter beurze tegenwoordig zijn, dan heeft de Raad van Beheer het recht te eischen dat dit fabrikaat of product verwijderd wordt; bovendien behoudt dit college zich het recht voor de monsterkamer te sluiten en den betrokkene van verdere deelneming uit te sluiten, zonder dat tegen

de beslissing van den Raad van Beheer eenig beroep openstaat en zonder dat terugbetaling van huur of vergoeding van schade, uit welken hoofde ook, kan gevorderd worden.

De Beurs is géén tentoonstelling.

De jaarbeurs beoogt te zijn een **zakeninstituut**, **géén tentoonstelling**; een beurs, waar fabrikanten of door hen daartoe gemachtigden de monsters, modellen of afbeeldingen hunner waren en fabrikaten in daarvoor ingerichte monsterkamers en op tafelvlakten kunnen uitstallen, belanghebbende handelaren uit binnen- en buitenland kunnen ontvangen om koopen af te sluiten, handelstransacties te aan gaan en wederzijdsche belangen te bespreken.

Verkoop ter beurze tegen overgifte van het gekochte voorwerp is, evenals **verkoop van artikelen van uitheemschen oorsprong**, streng verbonden.

Tijd en plaats der Derde Beurs.

De Derde Nederlandsche Jaarbeurs zal wederom te **Utrecht** gehouden worden en evenals de beide vorige beurzen **twee weken** duren; van **Maandag 24 Februari** tot **Zaterdag 8 Maart 1919**.

De Beurs zal voor bezoekers **dagelijks** — behalve Zondags — geopend zijn van **'s morgens 9 uur tot 's avonds 5 uur**. De deelnemers hebben het recht één uur vóór de opening en één uur na sluiting der beurs in hunne monsterkamers en stands aanwezig te zijn.

Voor de Derde Nederlandsche Jaarbeurs zal de Raad van Beheer de beschikking trachten te krijgen, niet alleen over de terreinen, welke op zoo uitnemende wijze plaatsruimte verschaft hebben aan de Tweede Beurs n.l. het **Vredenburg**, **Janskerkhof**, den **tuin van Tivoli** en de **geheele Maliebaan**, maar voor het geval de deelneming grooter mocht worden dan die der Tweede Beurs, heeft de Raad van Beheer nog het oog op andere terreinen in de onmiddellijke nabijheid van de reeds genoemde — o.a. de Neude — zoodat, al wordt de beurs zelfs over meer dan vier terreinen verdeeld, de saamhoorigheid niet verloren zal gaan. Alle terreinen zijn door verschillende tramlijnen verbonden en in de onmiddellijke nabijheid van de tram naar de Bilt en Zeist en van alle vier stations der spoorwegen, n.l. het Centraal-station, het Buurt-station (der N.C.S.,

richting Amersfoort, Baarn, de Bilt en Zeist), het Bilt-station en het Maliebaan-station (beide H.Y.S.M., richting Hilversum—Amsterdam).

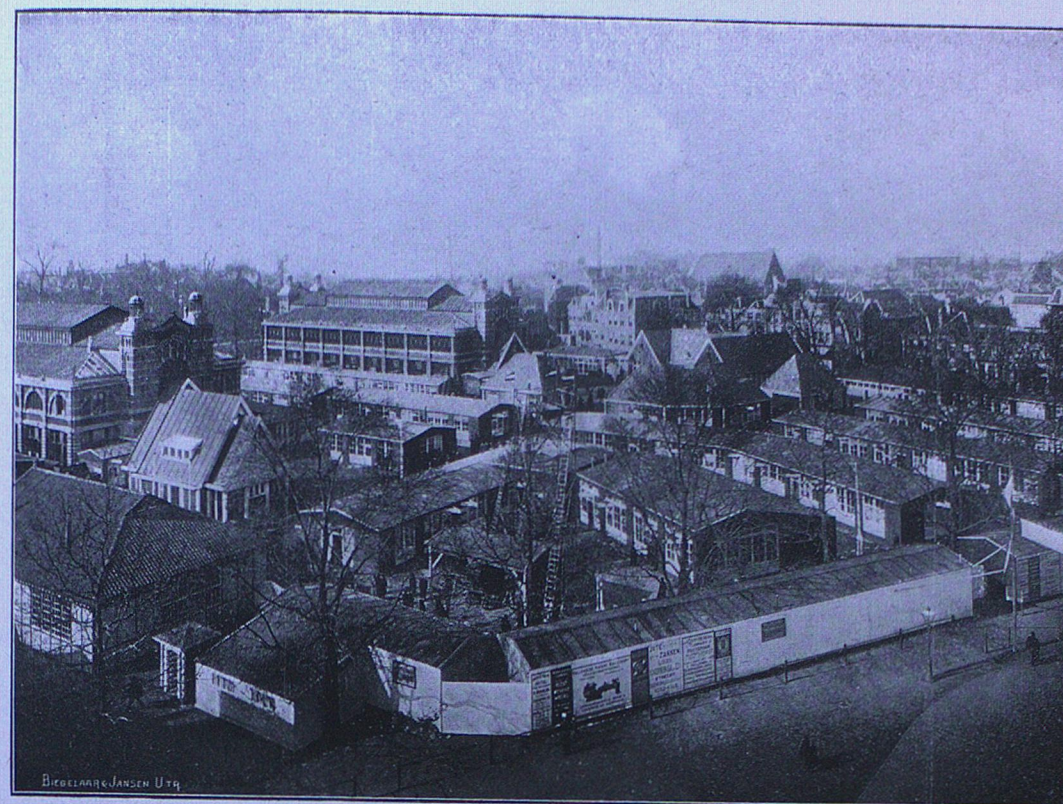
Op elk der terreinen zal een bureau van het **Secretariaat**, van den **Technischen Dienst** en van de **Expeditie** gevestigd zijn; voor een restauratiegelegenheid, telefoon- en telegraafkantoor zal op elk terrein zorg gedragen worden.

Elk terrein zal van een afzonderlijken ingang, alleen voor deelnemers bestemd, worden voorzien.

Indeeling van industriegroepen.

De deelnemende industrieën zullen in de volgende groepen worden ondergebracht:

1. Machines en werktuigen.
2. Gas en Electriciteit.
3. Metaalbewerking.
4. Instrumenten.
5. Gouden en zilveren werken.
6. Kunstnijverheid en kerkelijke kunst.
7. Verwarmings-, verlichtings- en sanitaire artikelen.
8. Glas- en aardewerk.
9. Huishoudelijke- en luxe-artikelen.
10. Textiel; wol en sajet; garen en band.
11. Confectie, modeartikelen, tricotage, lingerie.
12. Houtbewerking, kurk, enz.
13. Bureau- en woningartikelen.
14. Muziekinstrumenten.
15. Sportartikelen en Speelgoed.
16. Rubber en lederwaren.
17. Bouwmaterialen.
18. Steenkolen en turf.
19. Land- en tuinbouw.
20. Boekhandel, papier en papierwaren, grafische vakken.
21. Transportmiddelen.
22. Voedings- en genotmiddelen.
23. Chemische- en pharmaceutische producten.
24. Verfwaren en lakken.
25. Oliën en vetten.

De Tweede Nederlandsche Jaarbeurs op het Vredenburg in vogelvlucht.

De Tweede Nederlandsche Jaarbeurs op het Janskerkhof in vogelvlucht.

De Tweede Nederlandsche Jaarbeurs in den tuin van „Tivoli” (overbrugde vijver.)
Foto Middendorp, Hilversum.

De Tweede Nederlandsche Jaarbeurs in de Maliebaan.
Foto Middendorp, Hilversum.

BESCHERMVROUWE: H. M. DE KONINGIN.

EERE-COMITÉ.

EERE-VOORZITTERS.

- Z. Exc. de Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, Mr. P. W. A. CORT VAN DER LINDEN.
Z. Exc. de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, F. E. POSTHUMA.
Z. Exc. de Minister van Koloniën, Mr. Th. B. PLEYTE.
Z. Exc. de Minister van Buitenlandsche Zaken, Jhr. Dr. J. LOUDON.
Z. Exc. de Minister van Financiën, Mr. M. W. F. TREUB.
Z. Exc. de Minister van Oorlog, Jhr. Mr. B. C. DE JONGE.

LEDEN.

- Mr. Dr. F. A. C. Graaf VAN LIJNDEN VAN SANDENBURG, Commissaris der Koningin in de provincie *Utrecht*.
Mr. J. P. FOCKEMA ANDREÆ, Burgemeester van *Utrecht*.
C. J. K. VAN AALST, President van de Nederlandsche Handelsmaatschappij, *Amsterdam*.
ARN. S. VAN DEN BERGH, Fabrikant, 's-Gravenhage.
Mr. F. F. BEUKEMA, Fabrikant, *Groningen*.
H. COLIJN, Oud-Minister van Oorlog, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, Directeur van de Bataafsche Petroleum-Maatschappij, 's-Gravenhage.
J. T. CREMER, Oud-Minister van Koloniën, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, *Santpoort*.
R. J. A. DIEPEN, Fabrikant, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, *Tilburg*.
Prof. Ir. J. C. DYXHOORN w. i., Rector Magnificus der Technische Hoogeschool, *Delft*.
S. P. VAN EEGHEN, Voorzitter van de Kamer van Koophandel, *Amsterdam*.
Mr. J. C. A. EVERWIJN, Administrateur, Hoofd van de afdeling Handel van het Departement van Landbouw, Nijverhand en Handel, 's-Gravenhage.
Mr. G. W. Baron VAN DER FELTZ, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, *Assen*.
Mr. D. FOCK, Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, 's-Gravenhage.
Mr. C. C. GEERTSEMA, Oud-Commissaris der Koningin in de provincie *Groningen*, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, *Groningen*.
S. HANNEMA, Fabrikant en Lid der Gedeputeerde Staten van *Friesland*, *Harlingen*.
A. W. F. IDENBURG, Oud-Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, 's-Gravenhage.
J. B. A. JONCKHEER, Directeur van de Stoomvaartmaatschappij »Nederland«, *Amsterdam*.
ANTON JURGENS, Voorzitter van de Directie van Ant. Jurgens' Vereenigde Fabrieken, *Nijmegen*.
Ir. J. A. KALFF c. i., Lid van de Directie der Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij en der Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, *Amsterdam*.
Jhr. Mr. Dr. H. A. VAN KARNEBEEK, Burgemeester van 's-Gravenhage.
Mr. M. J. C. M. KOLKMAN, Oud-Minister van Financiën, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, 's-Gravenhage.
Jhr. Ir. J. VAN KRETSCHMAR VAN VEEN c. i., Lid van de Directie der Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en der Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij, *Utrecht*.
A. G. KRÖLLER, Lid van de Firma Wm. H. Müller & Co., 's-Gravenhage.
Mr. Dr. W. F. VAN LEEUWEN, Vice-Voorzitter van den Raad van State, 's-Gravenhage.

Jhr. C. W. F. C. VAN LIDTH DE JEUDE, Voorzitter van de Vereeniging »Nederlandsch Fabriikaat«, 's-Gravenhage.
 Mr. W. A. MEES, Bankier, Lid van de Firma R. Mees & Zoonen, Rotterdam.
 E. P. DE MONCHY R.Z.N., Voorzitter van de Kamer van Koophandel, Rotterdam.
 Mr. F. S. VAN NIEROP, Directeur van de Amsterdamsche Bank, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, Amsterdam.
 Dr. A. PLATE, President-Commissaris van de Rotterdamsche Bankvereeniging, Oud-Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Rotterdam.
 Jhr. CH. F. VAN DE POLL, Voorzitter van de Nederlandsche Vereeniging voor Tentoonstellingsbelangen, Heemstede.
 TH. M. TH. VAN WELDEREN, Baron RENGERS, Oud-Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, Lid van Gedeputeerde Staten van Friesland, Oenkerk.
 Jhr. Mr. CH. J. M. H. RUYS DE BEERENBROUCK, Commissaris der Koningin in de provincie Limburg, Maastricht.
 Wm. RUYS, Lid van de Firma Wm. Ruys & Zoon, Directie van de Stoomvaartmaatschappij »Rotterdamsche Lloyd«, Rotterdam.
 U. G. SCHILTHUIS, Lid van Gedeputeerde Staten van Groningen, Groningen.
 Mr. JAN SMIT A.Z.N., Directeur van de Kon. Maatschappij »de Schelde«, Middelburg.
 A. STOOP, Oud-Directeur van de Dordrechtsche Petroleum Maatschappij, Bloemendaal.
 D. W. STORK, Fabrikant, Lid van de Firma Gebrs. Stork & Co., Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, Hengelo.
 J. W. C. TELLEGEN, Burgemeester van Amsterdam.
 Mr. G. VISSERING, President van de Nederlandsche Bank, Amsterdam.
 Mr. J. C. L. VLAANDEREN, Voorzitter van de Maatschappij van Nijverheid, Heemstede.
 Dr. F. G. WALLER, Directeur van Nederlandsche Gist- en Spiritusfabriek, Delft.
 W. WESTERMAN, President-Directeur der Rotterdamsche Bankvereeniging, Rotterdam.
 Jhr. Mr. W. F. VAN DER WIJCK, Lid van de Directie van de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij en van de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, Amsterdam.
 H. A. VAN YSSELSTEYN, Directeur-Generaal van den Arbeid, 's-Gravenhage.
 Mr. A. R. ZIMMERMAN, Burgemeester van Rotterdam.

ALGEMEEN BESTUUR.

Mr. Dr. W. A. VAN ZIJST, Wethouder der Bedrijven, Lid van de Provinciale Staten van Utrecht, Voorzitter.
 Mr. Dr. A. VAN DOORNINCK, Griffier der Provinciale Staten van Utrecht, }
 Jhr. A. H. OP TEN NOORT, Directeur van de Gemeentewerken, Utrecht, } Onder-
 W. GRAADT VAN ROGGEN, Utrecht, Secretaris-Generaal, } Voorzitters.
 C. R. TH. Baron KRAYENHOFF, Eerstaanwezend ambtenaar van de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, Utrecht.
 Jos. F. A. M. TEN BERG, Koopman, Lid van de Kamer van Koophandel, Voorzitter van de Utrechtsche Handelsvereeniging, Utrecht.
 Ir. M. H. DAMME, w.i., Adj.-directeur der Wagonfabriek van Werkspoor, te Utrecht.
 Ir. E. A. HAMBURGER, w.i., Fabrikant, Voorzitter van het Departement Utrecht der Maatschappij van Nijverheid, Lid van de Kamer van Koophandel, Utrecht.
 Mr. R. A. Baron VAN LIJNDEN, Directeur der Nederlandsche Thermo-Telefoon Maatschappij, Utrecht.
 J. C. RIJK Pzn., Directeur der Utrechtsche Waterleiding Maatschappij, Utrecht.
 E. M. ALBERTS, Directeur van de N. V. Houthandel v/h G. Alberts Lzn. & Co., Consul van Noorwegen, Middelburg.
 CH. E. H. BOISSEVAIN, Directeur der N. V. Ammoniäkfabriek v/h van der Elst en Matthes, Amsterdam.
 Prof. Mr. G. W. J. BRUINS, Rector Magnificus van de Handelshoogeschool, Rotterdam.
 Dr. L. P. DE BUSSY, Directeur van de afdeeling Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut, Amsterdam.
 G. S. DE CLERCQ, Algemeen Secretaris van de Maatschappij van Nijverheid, Bloemendaal.
 W. FRANSEN Jzn., Voorzitter van den Ned. R. K. Middenstandsbond, Leeuwarden.
 Mr. J. H. GEERTSEMA, Lid der Hoofddirectie van de Nationale Bankvereeniging, Utrecht.
 E. GERZON, Lid van de Kamer van Koophandel en Voorzitter van den Bond ter bevordering van den Nederlandschen handel met het buitenland, Amsterdam.
 Dr. C. HOITSEMA, 's Rijks Muntmeester, Lid van den Gemeenteraad, Utrecht.
 B. J. C. HOYNG, Gedelegeerd Commissaris der Plateelbakkerij »Zuid-Holland«, 's-Gravenhage.
 O. KAMERLINGH ONNES, Directeur van het Bureau voor Handelsinlichtingen, Amsterdam.
 H. KOPPEL Jr., Voorzitter van den Ned. Bond van Vereenigingen van den Handeldrijvenden en Industriëlen Middenstand, Lid van den Gemeenteraad, 's-Gravenhage.
 H. TER KUILE Jzn., Fabrikant, Voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, Enschede.
 N. J. MEIHUIZEN, Fabrikant, Veendam.
 J. P. NORD THOMSON, Fabrikant, Vice-Voorzitter van de Vereeniging voor Tentoonstellingsbelangen, Amsterdam.
 PAUL NIJGH, Voorzitter der Scheepvaart-Vereeniging te Rotterdam.
 H. POLAK, Voorzitter van den Ned. Diamantbewerdersbond en Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, Laren.
 F. ROUPPE VAN DER VOORT, Fabrikant, Lid van de Kamer van Koophandel, 's-Hertogenbosch.
 Mr. J. F. VAN ROYEN, Administrateur van het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegrafie.
 Lid van het College van Advies der Ned. Vereeniging voor Ambachts- en Nijverheidskunst, 's-Gravenhage.

J. SCHAEPKENS VAN RIEMPST Jr., Fabrikant, Voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, *Maastricht*.
 J. C. E. KELLERMANN SLOTEMAKER, Regeerings-Commissaris der Nederlandsche Uitvoer-Maatschappij, Directeur der Directe Belastingen, Invoerrechten en Accijnzen, Lid der Staatscommissie voor de Handelspolitiek, 's-Gravenhage.
 H. J. F. SMULDERS, Fabrikant, Lid van de Kamer van Koophandel, *Utrecht*.
 H. F. R. SNOEK, Secretaris van de Vereeniging »Nederlandsch Fabrikaat«, 's-Gravenhage.
 G. N. DE STOPPELAAR, Voorzitter van de Kamer van Koophandel, *Brussel*.
 Mr. Q. J. TERPSTRA, Secretaris van de Vereeniging van Nederlandsche Werkgevers, 's-Gravenhage.
 T. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, Voorzitter van de Algemeene Nederlandsche Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer, *Velsen*.
 Prof. Ir. I. P. DE VOOYS, Oud-Hoogleraar van de Technische Hoogeschool, 's-Gravenhage.
 I. YSSEL DE SCHEPPER, Fabrikant, Voorzitter van de Kamer van Koophandel, *Gouda*.

Mr. J. MILIUS, Chef van het Secretariaat.
 Ir. J. Ph. TOLLENAAR c. i., Chef van den Technischen Dienst.
 J. J. ADRIAN, Chef van de afdeeling Financiën en Comptabiliteit.

Een straat „monsterkamers” op het terrein Vredenburg.
 Foto Middendorp, Hilversum.

Tafelvlakten in een der „stands”gebouwen.

„Open ruimte” op de Tweede Nederlandsche Jaarbeurs.

Technische inrichting.

De technische inrichting der Derde Jaarbeurs zal in groote trekken dezelfde zijn als van de Tweede. De gehouden enquête heeft aangetoond, dat daarin over het algemeen geen verandering wordt gewenscht. Evenals de tweede maal zullen ook op de Derde Jaarbeurs ter beschikking gesteld worden:

- a. monsterkamers, ter grootte van $\pm 16 \text{ M}^2$. of veelvoud daarvan;
- b. halve monsterkamers, ter grootte van $\pm 8 \text{ M}^2$;
- c. tafelvlakten, ter diepte van 0.60 M.;
- d. open ruimten.

Alle lokaliteiten zijn vrijwel volkomen aan elkander gelijk, zoodat een keuze overbodig is te achten. De indeeling der terreinen en groepen, evenals de toewijzing van monsterkamers en tafelvlakten, geschiedt door den Raad van Beheer. Deze toewijzing heeft hoofdzakelijk plaats naar volgorde van het binnenkomen der gezegeelde inschrijvingsbiljetten.

Bij de indeeling der deelnemers zal zorg gedragen worden, dat directe concurrenten nòch naast nòch tegenover, maar op een voldoende afstand van elkander geplaatst zullen worden met behoud evenwel zooveel mogelijk van het groepsverband.

Over de inrichting van monsterkamers, tafelvlakten en open ruimten, kunnen de deelnemers hunne wenschen aan den Technischen Dienst kenbaar maken. Voor een goeden loop van zaken is het gewenscht, dat de deelnemer zich zoo spoedig mogelijk met den Technischen Dienst in verbinding stelt.

Monsterkamers.

Op de Derde Jaarbeurs zullen de monsterkamers wederom gedeeltelijk in de open lucht als tijdelijke houten gebouwenreeksen worden geplaatst, gedeeltelijk in grootere, voornamelijk houten gebouwen worden ondergebracht. Iedere deelnemer is vrij in zijn monsterkamer de bezoekers der jaarbeurs al dan niet toe te laten. Elke kamer vormt een goed afgesloten geheel.

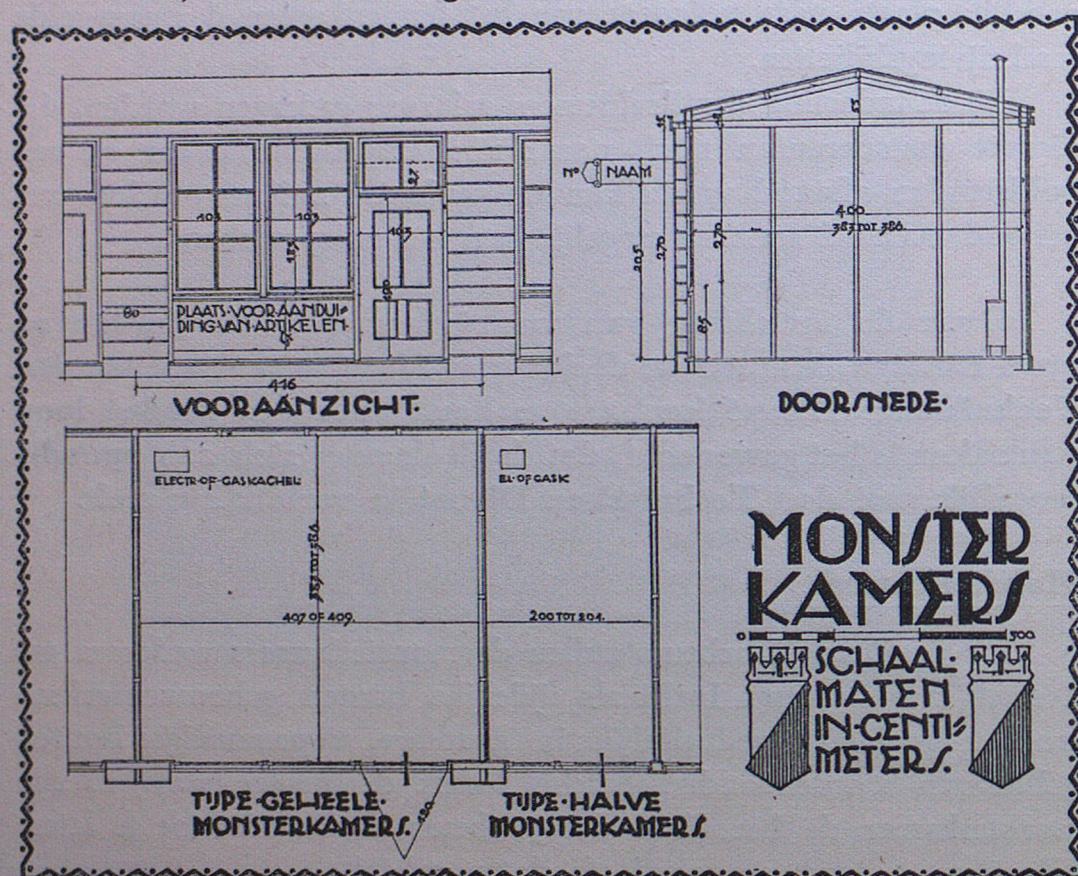
Elke deelnemer kan voor ten hoogste zes monsterkamers inschrijven.

De monsterkamers zullen geheel dezelfde zijn als van de Tweede Jaarbeurs; zij hebben een breedte van 4.07 à 4.09 M. bij een diepte van 3.83 à 3.86 M. en zijn dus $\pm 16 M^2$ groot.

Voor zoover er behoefte mocht bestaan aan **grootere ruimte in de monsterkamers**, kan daarin door de deelnemers zelven voorzien worden door het huren van twee of meer aan elkaar grenzende monsterkamers, waardoor een ruimte verkregen wordt van ongeveer 4×6 , 4×8 , $8 \times 8 M.$ enz.

De inrichting van het inwendige der monsterkamers zal ook weder geheel aan de deelnemers worden overgelaten, behoudens algemeene eischen omtrent uitvoering en brandveiligheid door den Technischen Dienst te stellen, terwijl over **electriciteit, gas en waterleiding** op nader vast te stellen voorwaarden zal kunnen worden beschikt.

De **verwarming** geschiedt van wege de jaarbeurs door gas of electriciteit; voor **verlichting** is in den prijs der kamers één lichtpunt

in het midden van de zoldering begrepen; meer lichtpunten kunnen op kosten van den deelnemer worden aangebracht.

Op verzoek en op kosten der deelnemers kan in de tusschenwanden tusschen verschillende kamers ook een deur worden aangebracht.

Naar gelang van den aard der ten verkoop aangeboden artikelen kunnen de monsterkamers gemeubileerd worden met uitstalkasten, toonbanken, tafels, stoelen, verlichtingsartikelen enz. De deelnemers moeten **voor eigen rekening** hunne uitstallingen gereed maken doch zijn vrij de leverantie der benodigdheden op te dragen aan wie zij willen. Zij zijn evenwel verantwoordelijk voor de schade, welke door hen of van hunnentwege of wel door hunne inzendingen aan gebouwen en goederen wordt veroorzaakt. Het is verboden zoodanig gebruik te maken van monsterkamers, tafelvlakten en open ruimten, dat daardoor voor anderen hinder, gevaar of schade kan ontstaan.

Aan de **buitenzijde der monsterkamers** mogen door de deelnemers geen reclamemiddelen, uithangborden, vlaggen e.d. worden aangebracht; het is n.l. het streven van den Raad van Beheer om de beurs een streng zakelijk karakter te geven, waarbij reclame, als op tentoonstellingen gebruikelijk, vermeden dient te worden. Uitzwendig wordt de architectuur **zooveel mogelijk uniform en door den Technischen Dienst vastgesteld. Het aanbrengen van opschriften** in door de deelnemers te verschaffen tekst zal kosteloos op de daartoe door den Raad van Beheer bestemde plaatsen aan den buitenkant der monsterkamers, door bemiddeling en volgens aanwijzing van den Technischen Dienst der Jaarbeurs, geschieden.

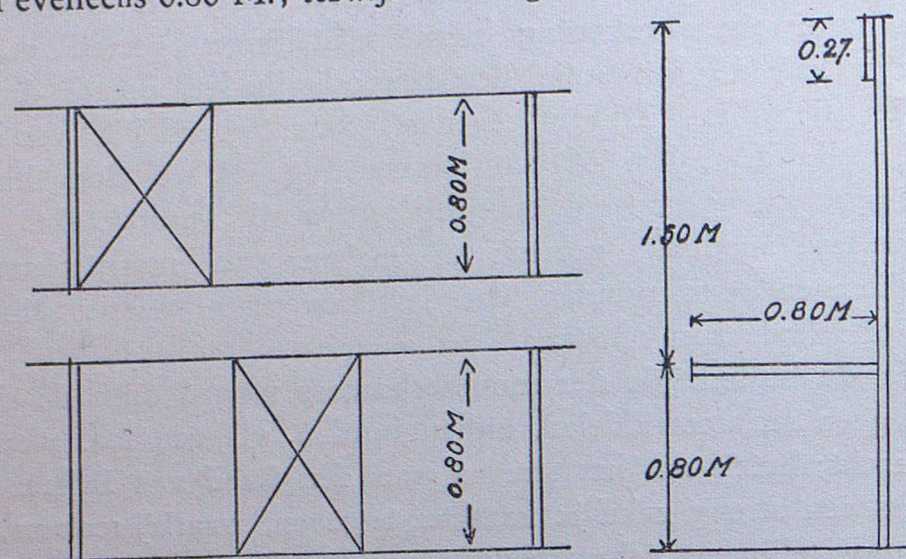
Tafelvlakten.

Evenals bij de Tweede Jaarbeurs zullen de tafelvlakten in de bestaande marktgebouwen op het Vredenburg en speciaal daarvoor op te richten gebouwen op alle overige jaarbeursterreinen worden opgesteld.

Over een gedeelte der gehuurde ruimte kan desgewenscht de **tafelvlakte worden onderbroken**. Rechts of links of in het midden — ter keuze van den deelnemer — blijft zodoende een ruimte over, (in de teekeningen door een kruis aangeduid), welke door een boom afgesloten kan worden en waar gelegenheid is om op rustige wijze een gesprek tusschen enkele personen te voeren. Tevens is in den hoek of tegen den wand plaats voor het ophangen van de garderobe van den deelnemer.

Een stoel kan niet worden toegelaten, maar wel kan — zoo zulks verlangd wordt, — een opklepbaar, vast bankje worden aangebracht.

De diepte blijft vastgesteld op 0.80 meter, de hoogte van de tafel eveneens 0.80 M., terwijl de hoogte van het achtershot boven

Typen van tafelindeeling.

Doorsnede.

het tafelvlak 1.50 M. is, met inbegrip van de 27 c.M. breede plank voor de opschriften, welke door den Technischen Dienst kosteloos worden aangebracht. De tafels worden bekleed met eenvoudig doek, den deelnemers ter beschikking gesteld. Zischotten, ter afscheiding van de verschillende tafelvlakten, kunnen op verlangen van de deelnemers worden aangebracht.

Open ruimten.

Alleen voor die artikelen, welke — ter beoordeeling van den Raad van Beheer — niet in monsterkamers of stands ondergebracht kunnen worden, worden »open ruimten« vanaf een minimum van 5 M². beschikbaar gesteld. Bedoelde ruimte is in de open lucht, zonder afdak, gebouwtje of eenige andere betimmering, ter opstelling bijv. van ladders, tuinmeubelen, een partij steenen, een ornament enz.

Huurprijs.

Met het oog op de hogere inrichtings- en exploitatiekosten heeft de Raad van Beheer zich genoodzaakt gezien voor de Derde Nederlandsche Jaarbeurs de huurprijzen te verhoogen.

Onderstaande huurprijzen blijven geldig:

1°. mits aangevraagd vóór 1 October 1918.

2°. zoolang niet 950 monsterkamers en 650 Meter tafelvlakte verhuurd zullen zijn.

Zij zijn vastgesteld op:

- f 375.— per geheele monsterkamer,
- » 200.— » halve monsterkamer,
- » 50.— » strekkenden meter tafelvlakte (»stand«),
- » 20.— » M². open ruimte voor de eerste 5 M².
- » 18.— » » voor de daaropvolgende 6—10 M².
- » 16.— » » » » 11—15 »
- » 14.— » » » » 16—20 »
- » 12.— » » » » 21—30 »
- » 10.— » » » open ruimte grooter dan 30 »

Na 1 October — op welken datum de inschrijving zal worden gesloten en met de indeeling der deelnemers een aanvang zal worden gemaakt — worden de huurprijzen onvoorwaardelijk verdubbeld en zullen de later komende deelnemers, voor zoover de Raad van Beheer dan nog monsterkamers en tafelvlakten beschikbaar zal kunnen stellen, geenerlei aanspraak kunnen doen gelden op plaatsing in de groep, waartoe zij, naar den aard hunner industrie, behooren.

Zoodra 950 monsterkamers en 650 meter tafelvlakte verhuurd zullen zijn — zijnde dat de aantallen monsterkamers en meters tafelvlakte der tweede beurs — zullen de prijzen der dán te huren monsterkamers en tafelvlakten, met het oog op de hogere prijzen van het voor de nieuwe installaties aan te schaffen materiaal, aanmerkelijk moeten worden verhoogd.

Uitdrukkelijk vestigen wij de aandacht op de wenschelijkheid om zoo spoedig mogelijk in te schrijven. Niet alleen met het oog op de kans op hooger huurprijzen, maar vooral omdat de indeeling geschiedt naar volgorde van de ingekomen gezegelde inschrijvingsbiljetten. De kans bijv. om — bij inschrijving voor twee monsterkamers — een zoogenaamde »kopstand« te bekomen wordt voor hen, die láát inschrijven, zeer gering.

Inschrijvingen onder voorwaarde — tenzij uitdrukkelijk door den Raad van Beheer geaccepteerd — worden niet aangenomen.

Indien een deelnemer door bijzondere omstandigheden (ter beoordeeling van den Raad van Beheer) verhinderd is van zijn monsterkamer(s), tafelvlaakte of open ruimte geheel of gedeeltelijk gebruik te maken, kan hij op zijn verzoek **van de huur worden ontslagen** met restitutie van 80 % der daarvoor gestorte huurpenningen en niet dan nadat de aldus vrijkomende ruimte door den Raad van Beheer aan een ander is verhuurd.

Over het bedrag van de huur der monsterkamers, tafelvlakten en open ruimten zal **per 1 October 1918** worden beschikt zonder dat daarmee wordt geprejudiceerd op toelating en restitutie. Voor hen, die na 1 October 1918 hebben ingeschreven, zal dit geschieden 8 dagen, nadat hun inschrijving is aangenomen.

Expeditie.

Betreffende de expeditie van de voor de jaarbeurs bestemde goederen van en naar de terreinen, zullen den deelnemers ter gelegener tijd voorstellen worden aangeboden. Bij de organisatie van de expeditie zal worden rekening gehouden met de door de deelnemers aan de Tweede Beurs geuite wenschen.

Catalogus.

Vóór den aanvang der jaarbeurs zal een **Officieele Catalogus** verschijnen, samengesteld uit de opgaven van de deelnemers zelf. Bij de samenstelling van dezen catalogus zal eveneens rekening gehouden worden met de kenbaar gemaakte wenschen. Inzonderheid zal gestreefd worden naar een overzichtelijk en gemakkelijk te raadplegen geheel. De oplaag van den catalogus der Tweede Jaarbeurs — 15000 exemplaren — was reeds eenige dagen na de opening der beurs totaal uitverkocht; de oplage van den catalogus der Derde Jaarbeurs zal aanmerkelijk grooter moeten wezen, temeer daar ons gebleken is, dat ook in het buitenland groote vraag naar onze catalogi bestaat.

Maandblad „De Jaarbeurs”.

Aan de deelnemers van de Derde Nederlandsche Jaarbeurs wordt vanaf den dag hunner inschrijving **kosteloos** eene aflevering toegezonden van het maandblad „De Jaarbeurs”, orgaan der Ver-

eeniging. Dit orgaan bevat behalve verschillende artikelen van deskundige medewerkers op industrieel en commercieel gebied, **de officieele mededeelingen** van den Raad van Beheer en van zijne uitvoerende organen: het Secretariaat en den Technischen Dienst. Door geregelde raadpleging van het orgaan kan de deelnemer zich veel correspondentie omtrent inrichting van monsterkamers, voorwaarden van verzekering, expeditie, logies en tal van andere aangelegenheden, besparen.

Verzekering.

De Jaarbeursterreinen en gebouwen zijn 's avonds en 's nachts **gesloten**; voor **bewaking** der terreinen zal worden zorg gedragen. Bovendien zal de Raad van Beheer zoodanige maatregelen nemen als hij noodig zal achten voor de **bewaking van de ter Jaarbeurs aanwezige goederen**, maar nòch de Raad van Beheer, nòch de Vereeniging is aansprakelijk voor het verlies van die goederen of van eenig ander eigendom van de deelnemers, noch voor de schade, daaraan toegebracht uit welke oorzaak ook voortkomende (brand, diefstal, inbraak, water, stormschade, molest, enz.)

Indien echter een deelnemer zulks verlangt, zal de Raad van Beheer zich, met **het verzekeren van de ter Jaarbeurs aanwezige goederen** tegen brandgevaar, diefstal, inbraak en molest, voor rekening van den deelnemer belasten.

Alle goederen der deelnemers, daaronder begrepen de emballage, zijn en blijven voor rekening en risico der deelnemers.

Logiesbureau.

Een afzonderlijk logiesbureau, gevestigd in een der Administratiegebouwen der jaarbeurs, belast zich ten behoeve van de deelnemers en bezoekers met het reserveeren van slaapkamers bij particulieren en verleent zijn bemiddeling voor het doen reserveeren van kamers in hôtels te Utrecht.